

INVESTERINGSPOLICY

Policy för investeringsutgifter i Grästorps kommun

Allmänt om investeringar

Med begreppet investering åsyftas anskaffning av anläggningstillgångar som maskiner, fordon, inventarier, fastigheter och anläggningar.

Enligt den kommunala redovisningslagen definierar man en anläggningstillgång som en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. Kostnaden för en investering belastar inte anskaffningsåret utan kostnaden fördelas över ett antal år genom avskrivningar.

Det är alltså avsikten med innehavet som ska styra klassificeringen av anskaffningen. För att ytterligare precisera begreppet anläggningstillgång brukar man avse tillgångar som har en nyttjandeperiod överstigande tre år och som inte är av ringa värde.

Anskaffningsvärde

Normalt ska investeringen bokföras till anskaffningsvärdet, d v s utgiften för anskaffandet och/eller tillverkningen av tillgången. Även andra utgifter, t ex frakt, installationer, konsultarvoden m m, som *direkt* kan hänföras till anskaffandet ska räknas in i anskaffningsvärdet. För ny-, till- och/eller ombyggnad i fastigheter och anläggningar ska även arbetstid och arbetsledning som utförs i egen regi ingå i anskaffningsvärdet.

Förekommer investeringsbidrag eller anslutningsavgifter ska dessa i normalfallet periodiseras mot anläggningstillgångens nyttjandeperiod. Om investeringsinkomsterna är av mindre belopp kan detta istället reducera anskaffningsvärdet för tillgången.

Gränsdragning mot underhåll

Insatser som genomförs som återställer eller höjer en anläggnings tekniska och funktionella status och standard behandlas som investering.

Om utbytet av en komponent i en del av en anläggningstillgång är underhåll eller investering kan många gånger vara svårt att avgöra. En lämplig gränsdragning är att allt planerat underhåll utgör investering medan löpande och akut underhåll bokförs som kostnad det år åtgärden utförs. Med planerat underhåll avses de åtgärder som är upptagna i den långsiktiga underhållsplanen.

Ny-, till- och ombyggnad

Åtgärder som innebär standardförbättringar genom ny-, till- och ombyggnad ska i princip alltid bokföras som investeringsutgift. Hit räknas också åtgärder som återställer fastighetens eller anläggningens allmänna standard.

Uppstår svårigheter i gränsdragningen mellan löpande underhållskostnader och investering kan även standardhöjande åtgärder delvis ingå i underhållskostnaderna under förutsättning att det rör sig om mindre belopp.

Investeringsutgift i Grästorps kommun

Maskiner, fordon och inventarier

Investering är en anskaffning av tillgång med en livslängd på minst tre år och som anskaffats för varaktigt bruk. För att kunna klassificeras som investering ska dessutom värdet på varan överstiga ett (1) prisbasbelopp exkl. moms. (44 300 kronor 2016).

Vid ny-, till- och ombyggnad av fastigheter/lokaler kan inventarier och utrustning som har kortare livslängd och lägre värde, och som direkt kan kopplas till den aktuella fastigheten/lokalen, klassas som investeringsutgift (s k grundutrustning eller förstagångsuppsättning).

Fastigheter och anläggningar

Vid investeringar i kommunens fastigheter och anläggningar är gränsdragningen mellan planerad underhållskostnad/investeringsutgift och löpande/akut underhåll av vikt.

- En investering i en fastighet eller anläggning är vid ny-, till- och ombyggnad där *åtgärden innebär en återställning till ursprungligt skick, en standardhöjning och/ eller att fastigheten eller anläggningen tillförs funktioner som tidigare saknats*. För att kunna klassificeras som investering ska dessutom värdet på åtgärden överstiga ett (1) prisbasbelopp exkl. moms. (44 300 kronor 2016)

Investeringar får inte göras i fastigheter eller anläggningar som inte ägs av kommunen. Sker sådana åtgärder ska dessa kostnadsföras samma år som åtgärden genomförs.

Investeringsbudgetens omfattning fastställs årligen i samband med att budget- och verksamhetsplan beslutas i kommunfullmäktige. Huvudprincipen är att investeringsvolymen ska anpassas och investeringsprojekten prioriteras så att samtliga investeringar kan finansieras utan upplåning. Vid större investeringar enskilda år kan avsteg från denna princip vara nödvändig.

Investeringskalkyl

Kommunfullmäktige beslutar om investeringsram i maj/juni året närmast före budgetåret. Investeringsplanen ska omfatta tre (3) år. I november beslutar kommunfullmäktige om investeringsbudget för kommande år. År två och tre i planen utgör inriktning för kommande investeringar.

För varje investeringsprojekt ska en beräkning/kalkyl tas fram. Av investeringskalkylen ska, förutom investeringsutgiften, även framgå vilka ekonomiska konsekvenser investeringen får i den löpande verksamheten (driftbudgeten) och motivering/behov av investeringen.

Beslut om igångsättning av investeringsprojekt

Vid större investeringar avseende ny-, till- och ombyggnad av kommunens fastigheter och anläggningar krävs ett igångsättningsbeslut av kommunstyrelsen. Vilka investeringsprojekt som ska omfattas av kravet på beslut om igångsättning ska särskilt markeras i budgeten

och dessutom tydligt framgå i kommunfullmäktiges beslut när investeringsbudgeten fastställs.

I anslutning till beslutet om igångsättning ska projektet kompletteras med uppdaterade och aktuella kostnadsberäkningar, tidplan för genomförande, redovisning av konsekvenser för driftbudgeten samt en redovisning av ev. upparbetade utgifter i form av planering, framtagande av arbetshandlingar, projektering m m för det aktuella investeringsprojektet.

Beslut om igångsättning gäller inte inventarier, maskiner och fordon. Finns anslag upptagna i budgeten för denna typ av investeringsutgift är det en verkställighetsåtgärd för förvaltningen.

Uppföljning och hantering av investeringsanslag under löpande år

Varje investering ska i redovisningen förses med unik projektkod som tilldelas av ekonomienheten.

Investeringsprojekten ska följas upp löpande under året i anslutning till den löpande budgetuppföljningen i kommunstyrelsen. Uppföljningen sker månadsvis enligt en årligen fastställd tidplan. Kommunstyrelsen kan besluta att en mer detaljerad uppföljning av vissa investeringsprojekt ska ske i respektive utskott.

Vid befarade budgetavvikelser under året kan en omDispositionering av budgetmedel mellan investeringsprojekt beslutas av kommunstyrelsen inom befintlig investeringsbudget. Beslut om en utökad investeringsbudget sker i kommunfullmäktige.

Avstämning av pågående investeringsprojekt ska ske i budgetprocessen. En bedömning ska göras om det finns behov av ytterligare investeringsmedel för pågående projekt i kommande budgetar.

Att investeringsmedel inte förbrukats, helt eller delvis, innebär inte att anslaget med automatik överförs till nästa års investeringsbudget. En prövning sker alltid i anslutning till bokslutsarbetet. Beslut om ombudgetering till nästa budgetår sker i kommunstyrelsen.

Motsvarande förfaringssätt gäller om investeringsanslaget överskridits under budgetåret. Ett beslut i kommunstyrelsen om ombudgetering innebär då att underskottet ska föras över till kommande år för täckning av nytt anslag eller genom omDispositionering av investeringsmedel.

Efter avslutat investeringsprojekt, som krävt ett igångsättningsbeslut, ska alltid en slutredovisning ske av projektet i kommunstyrelsen. Av slutredovisningen ska framgå total investeringsutgift fördelad på delbelopp/etapper samt avstämning mot anbud och/eller entreprenadsumma och det totala budgetanslaget för projektet.

Ändrings- och tilläggsarbeten beslutas av teknisk chef eller extern projektansvarig om inte annat beslutas av kommunstyrelsen. Om extern projektansvarig anlitas ska en dialog ske med teknisk chef innan beslut för att upprätthålla kostnadskontrollen. Beslut om ändrings- och tilläggsarbeten ska dokumenteras. Delegation för beslut om ändrings- och till-

äggsarbeten ska vara skriftlig och avtal ska upprättas i varje enskilt projekt där extern projektansvarig anlitas.

Komponentavskrivning

En anläggningstillgång ska årligen skrivas av med ett belopp som svarar mot lämplig avskrivningsplan. Avskrivningstiden ska anpassas till tillgångens olika komponenter och dess nyttjandeperioder. Med nyttjandeperiod avses den tid under vilken en funktion eller komponent fortfarande är i drift.

Viss vägledning gällande lämpliga avskrivningstider för olika typer av tillgångar där komponentindelning inte är tillämplig finns i Sveriges Kommuner och Landstings, SKL, idéskrift avseende avskrivningstider.

En bedömning görs vid varje anskaffning där avskrivningstiden ska anpassas till den aktuella anläggningens speciella förutsättningar, t ex verksamhetens art, nyttjandeperiod och indelningen i komponenter m m. Olika avskrivningstider användas för olika delar av en anläggningstillgång när dessa delar har olika nyttjandeperiod, s k komponentavskrivning.

Indelning i komponenter av fastigheter och anläggningar framgår i rutinbeskrivning för komponentredovisning.

Avskrivningen ska påbörjas samma år som investeringen tas i bruk. För fastigheter och anläggningar innebär detta normalt samma år som slutbesiktning sker (slutbesiktning av entreprenaden). För ej färdigställda investeringar vid årsskiftet (boks slutstillfället) sker således ingen avskrivning på den, så långt, upparbetade investeringsutgiften.

Kapitalkostnad

Kapitalkostnaden består av avskrivning och ränta och utgör en periodisering av investeringsutgiften. De delar som avgör kapitalkostnadens storlek är investeringsutgiften, räntesatsen och den ekonomiska livslängden (avskrivningstiden).

En investering som pågår under en längre tid kan påföras ränta under byggnadstiden. Den ränta som i så fall ska aktiveras utgör den del av kommunens verkliga räntekostnad som skulle kunna undvikas om inte investeringen kommit till stånd.

Huvudprincipen är att det är den verksamhet som nyttjar investeringen som ska bära den förändrade kapitalkostnaden. Kostnaden ska belasta den verksamhet dit investeringen hör.

Grästorps kommun tillämpar rak nominell metod för beräkning av kapitalkostnaden. Detta innebär att avskrivning sker av investeringens anskaffningsvärde och ränta beräknas på restvärdet (bokförda värdet). Metoden ger nominellt minskade kapitalkostnader då räntan beräknas på ett successivt minskat bokfört värde.

Nivån för internräntan fastställs årligen i anslutning till upprättandet av budget för nästkommande år.

Anläggningsreskontra/Fastighets- och anläggningsregister (FAR)

Alla investeringsutgifter tas upp i kommunens anläggningsreskontra samma år som utgiften bokförs medan avskrivning påbörjas först när investeringen tas i bruk. Anläggningsregistret ska vara ordnat på sådant sätt att varje enskild investering ska kunna följas under hela avskrivningsperioden. Detta är av vikt för att i resultaträkningen kunna redovisa korrekta belopp vid reavinst/-förluster och utrangeringar de år då försäljning, nedskrivning m m varit aktuellt.

Ekonomienheten ansvarar för att anläggningsreskontran upprätthålls och uppdateras. Verksamheterna ansvarar för att nödvändigt underlag kommer ekonomienheten tillhanda. Detta kan vara uppgifter om försäljning, utrangering, förlust m m.

Avyttring, fordon och inventarier

Verksamhetschef äger rätt att fatta beslut om avyttring av fordon och inventarier efter de riktlinjer som gäller för respektive nämnd/styrelse.

En avstämning ska alltid ske om annan kommunal verksamhet kan ha behov av objektet innan försäljning sker till extern köpare.

Vid all försäljning till extern köpare ska högsta ekonomiska ersättning eftersträvas. I de fall där försäljning blir aktuell mellan kommunens verksamheter ska priset utgöras av bokfört värde.

Realisationsvinst/-förlust vid avyttring av fordon och inventarier påverkar verksamheternas driftredovisning och därmed verksamhetens resultat för året.

All avyttring av inventarier ska omgående meddelas till ekonomienheten.

Avyttring, fastigheter/anläggningar

All försäljning av fast egendom sker efter beslut i kommunfullmäktige eller efter fastställd taxa (tomtmark).

Anbudsförfarande, eller motsvarande, ska tillämpas vid försäljningen om marknadsvärdet bedöms överstiga tio (10) prisbasbelopp. (443 000 kronor 2016). Om särskilda skäl föreligger i samband med avyttringen kan kravet på anbudsförfarande frångås.

Realisationsvinst/-förlust vid avyttring av fastigheter/anläggningar påverkar *inte* verksamheternas driftredovisning utan hanteras vid sidan av verksamhetsredovisningen. En realisationsvinst/-förlust regleras då mot finansförvaltningen och påverkar årets resultat.